

SZJA: fogyatékossgal élő gyermek esetén magasabb a családi adókedvezmény

Elérkezett a személyi jövedelemadó bevallás időszaka, sokan megkaphatták már a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (NAV) a 2023-as adóévre szóló szja-bevallási tervezetet. A tervezet áttekintése során érdemes az esetleg érvényesíthető adókedvezményekre is külön figyelmet fordítani. Ezek sorában újdonság a tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos személynek minősülő kedvezményezett eltartott gyermek utáni magasabb összegű családi kedvezmény. A kedvezmény 2023 január 1-je óta érvényesíthető havonta 66 670 forint összegben. Így az eddigi kedvezményen felül további havi 10 000 forinttal többet kap a tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermeket nevelő szülő. A családi kedvezményre való jogosultsággal és az érvényesítésével kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról az alábbiakban olvashatnak.

Mi a családi adókedvezmény?

Pénzügyi nyelven a családi kedvezmény az összevont adóalapot csökkentő olyan adóalapkedvezmény, amelyet a jogosult havonta az eltartottak számától függően a kedvezményezett eltartottak után tud érvényesíteni.

A gyakorlatban azt jelenti, hogy a kedvezmény által a gyermeket nevelő családnál a közterhek levonása után magasabb nettó bér marad. Ha egy családban több gyermek van, a gyermekek számához igazodóan a fizetés is több lesz.

2023. január 1-től ez a kedvezmény emelkedett a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személynek minősülő kedvezményezett eltartott gyermek után.

Mekkora a családi adókedvezmény mértéke?

A családi adókedvezmény egy gyermek esetén 66.670 forint adóalap kedvezményt jelent, amelynek összege havonta 10.000 forint többlet a családnak.

Két gyermek esetén a családi adókedvezmény az adóalapból 266.660 forint kedvezményt jelent, amelynek összege havonta legfeljebb kétszer 20.000 forint, azaz 40.000 forint lesz.

Három gyermek után az adóalap kedvezmény már 660.000 forint, amely havi 33.000 forint gyermekenként, azaz összesen 99.000 forint havonta.

Amennyiben a szülő tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevel a kedvezményezett eltartott gyermek után **a fent említetten felül a családi kedvezmény havi összege 66.670 forinttal emelten vehető igénybe. Így havonta nettó 10.000 forinttal több marad a családnál.**

Példa a tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermek esetén érvényesíthető családi kedvezményre

Két kiskorú gyermeket nevelő anya esetén, akiknek gyermekei közül az egyik súlyosan fogyatékos:

- a családi kedvezmény havi összege 333 330 forint, mert gyermekenként havi 133 330 forint, azaz 266.660 forint családi kedvezményhez hozzá kell adni a beteg gyermek után járó 66 670 forint családi kedvezményt;

- így a családnál összesen havi 50.000 forinttal több marad.

Ki tekinthető kedvezményezett eltartottnak és ki az eltartott?

Kedvezményezett eltartottnak minősül:

- aki után jár a családi pótlék;
- aki a családi pótlékre saját jogán jogosult;
- a rokkantsági járadékban részesülő személy;
- a magzat a fogantatás 91. napjától a világra jöttét megelőző hónapig az erről szóló orvosi igazolás alapján.

Eltartottnak minősül:

- minden kedvezményezett eltartott;
- aki a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető vagy figyelembe vehető lenne, akkor is
 - ha a kedvezményezett eltartott után nem családi pótlékot, hanem rokkantsági járadékot folyósítanak,
 - ha a kedvezményezett eltartott után családi pótlékot nem állapítanak meg,
 - vagy a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja, például tartósan beteg gyermek után járó emelt összegű családi pótlék.

Ki tekinthető tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermeknek?

A családi kedvezmény szempontjából tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos ember, aki:

- 18 évesnél fiatalabb, és a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékossga miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul,
- 18 évesnél idősebb, és a 18. életévének betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a 18. életévének betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Ezen kívül tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személynek minősül az a 18. életévét betöltött magánszemély is, aki a magasabb összegű családi pótlék helyett fogyatékossgai támogatásban részesül.

Ennek értelmében **csak akkor érvényesíthető emelt összegű családi kedvezmény a fogyatékosági támogatásban részesülő személy után, ha jogosult lenne az emelt összegű családi pótlékra**, azaz 18. életéve betöltését megelőzően keletkezett a fentiekben meghatározott mértékű egészségkárosodása, és ezen állapota legalább egy éve tart, vagy előreláthatóan legalább egy évig fennáll.

Azonban, ha a magánszemély 18. életéve után vált jogosulttá a fogyatékosági támogatásra, akkor saját jogán nem lenne jogosult a családi pótlékra, így a családi kedvezményre sem.

Hogyan lehet igénybe venni a családi adókedvezményt?

A kedvezmény igénybe vehető

- év közben, a munkáltatónak, rendszeres bevételt juttató kifizetőnek adott adóelőleg-nyilatkozattal,
- az adóévre vonatkozó szja-bevallásban is.

Az adóelőleg-nyilatkozatot legegyszerűbben az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásban (ONYA) lehet kitölteni és beküldeni a NAV-hoz, de a nyilatkozatok kitölthetők és leadhatók papíralapon is a munkáltatónak, rendszeres bevételt juttató kifizetőnek.

A családi adókedvezmény visszaigénylése egy összegben

Aki az elmúlt év során jogosult volt a családi adókedvezményre, de nem nyilatkozott munkáltatója, kifizetője felé ennek érvényesítéséről, az az eSZJA online alkalmazáson keresztül elérhető személyi jövedelemadó bevallási tervezet módosításával, vagy a 23SZJA nyomtatványon is érvényesítheti azt.

A nyomtatvány a NAV honlapján elérhető:

https://nav.gov.hu/nyomtatvanyok/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/23szja.

Ki érvényesítheti a családi kedvezményt?

Az a személy, aki

- a gyermek után családi pótlékra jogosult, továbbá a jogosulttal közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult házastársa (például a nevelőszülő házastársa). Családi pótlékra jogosult a szülővel együtt élő élettárs, ha az ellátással érintett gyermekkel életvitelszerűen együtt él és a szülővel élettársként legalább egy éve szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában, vagy a szülővel fennálló élettársi kapcsolatát az ellátás megállapítására irányuló kérelmet legalább egy évvel megelőzően kiállított közokirattal igazolja. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha a gyermek vér szerinti

szülőjével együtt élő élettárs jogosult a családi pótlékra, akkor a családi kedvezményre is jogosult, így azt már év közben is érvényesítheti.

- a várandósság 91. napjától a kismama és a vele közös háztartásban élő házastársa (tehát az élettárs nem).
- a családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek (személy), vagy – döntésük szerint – a vele közös háztartásban élő hozzátartozói (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) közül egy;
- a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély, vagy – döntésük szerint – a vele közös háztartásban élő hozzátartozói (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) közül egy.

A családi kedvezmény érvényesítésének nem feltétele a családi pótlék folyósítása, az is igénybe veheti, aki bár a gyermekére tekintettel jogosult a családi pótlékra, de nem kéri, kérte a családi pótlék folyósítását. Ha a magánszemély nem kérte a családi pótlék folyósítását és nem biztos abban, hogy fennáll-e a jogosultsága a családi pótlékra, akkor erről információt kaphat a lakóhelye szerinti fővárosi, megyei kormányhivatalban.

Meddig jár a családi adókedvezmény?

A családi kedvezmény azokra a hónapokra érvényesíthető, amelyekben a jogosultság legalább egy napig fennáll. Jogosultsági hónapnak tekinthető az a hónap,

- amelyben a családi pótlékra való jogosultság fennáll,
- amelyre a rokkantsági járadékot folyósítják,
- amelyben a várandósság – orvosi igazolás szerint – a 91. napot eléri, kivéve azt a hónapot, amikor a megszületett gyermek után a családi pótlékra való jogosultság megnyílik.

További tájékoztatás

A családi kedvezménnyel, illetve más adókedvezményekkel kapcsolatban a NAV honlapján elérhető 73. számú, az Sza adóalap-kedvezmények elnevezésű információs füzetben lehet részletesen olvasni.

Budapest, 2024. április 4.